

Kainuun hyvinvointialueen kirjallinen asiantuntijalausunto.

Asia: HE 27/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä

Kainuun hyvinvointialue pitää hallituksen esitystä HE 27/2026 vp perusteltuna ja tarpeellisena. Esityksessä ehdotettu mahdollisuus myöntää hakemuksesta harkinnanvaraista lisäaikaa alijäämien kattamiseen vuoden 2029 loppuun saakka silloin, kun se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi, vastaa paremmin muuttuneita rahoitusolosuhteita. Muutokset perustuvat hyvinvointialueiden helmikuussa 2026 päivitettyihin rahoituksen painelaskelmiin.

Esitys mahdollistaisi Kainuun hyvinvointialueelle 1,9 prosentin vuotuisen kustannusten kasvun aiemmin esitetyn 1,7 prosentin sijaan. Julkisen talouden suunnitelman mukaan hyvinvointialueiden toimintakulujen vuotuinen kasvu on kuitenkin vuosina 2026–2028 arviolta 3,3–3,9 prosenttia. Näin ollen Kainuun hyvinvointialueen toiminnallinen sopeuttamistarve säilyy alijäämien kattamisajan jatkamisesta huolimatta edelleen merkittävänä.

Hyvinvointialueiden rahoituksen ennakoitu vähennys vuodelle 2027 verrattuna aiempiin rahoituksen painelaskelmiin johtuu rahoituslain mukaisesta jälkikäteistarkistuksesta ja vuoden 2025 taloustoteuman tarkentumisesta. Se kiristää mm. Kainuun hyvinvointialueella sopeutustarvetta aiemmin arvioidusta. Tämä vaikeuttaa alijäämien kattamista alkuperäisissä määrärajoissa. Tästä syystä lisäajan myöntämismahdollisuus on välttämätön lakisääteisten velvoitteiden hallituksi täyttämiseksi ja palvelutuotannon turvaamiseksi.

Kainuun hyvinvointialue pitää tärkeänä, että lisäajan myöntäminen on harkinnanvaraista ja edellyttää sekä välttämättömyyttä että realistista mahdollisuutta alijäämien kattamiseen pidennetyssä aikataulussa. Hyvinvointialue puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä esitetyssä muodossa.

Toimeksi saaneena

Elina Tervo

johdon assistentti

Kainuun hyvinvointialue

